

ע"פ 3512/19 - אחמד עוקאשה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 3512/19

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט י' אלרון

המערער: אחמד עוקאשה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת
בת"פ 44320-04-16 מיום 16.4.2019 שניתן על ידי
כב' השופט ג'ורג' אזולאי

תאריך הישיבה: ט' בסיון התש"פ (1.6.2020)

בשם המערער: עו"ד דוד יפתח; עו"ד דן ענבר

בשם המשיבה: עו"ד ארז בן-ארויה

פסק-דין

השופט י' אלרון:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת בת"פ 44320-04-16 (השופט ג' אזולאי) מיום 16.4.2019, בגדרו הושתו על המערער עונש של 50 חודשי מאסר בפועל; עונשמאסרעלתנאישל 12

חודשימאסרלמשך 3 שנים, לבליעבורעבירתפשעהקשורהבנשקחםאוכלעבירתאלימותפיזיתכלפיאדם; פיצוילמתלונבסך 10,000 ש"ח; וקנסבסך 5,000 ש"חאו 3 חודשימאסרתמורתו- כל זאת בגין הרשעתו בעבירות אלימות ונשק.

הערעורהוגשמלכתחילהגםעלהכרעתהדין. לאחרששמענואתטיעוניהצדדיםבמלואם בדיוןשנערךלפנינו, הודיעהמערערכיהואאינועומדעודעלערעורועלהכרעתהדין, ולפיכךהואנדחהבפסקדינוהחלקימיום1.6.2020.

אנו נדרשיםאפואלהכריעכעת בערעורעלגזרהדין.

כתב האישום

2. על פי המתואר בכתב האישום אשר הוגש נגד המערער ביום 24.4.2016, בעקבות ויכוח קולני שהתגלע בין אביו של המערער לאדם בשם פדילעוקאשה (להלן: פדיל) במהלך אסיפה בכפר דבוריה, החליט המערער לנקום בפדיל.

ביום 28.2.2016 בשעת לילה, הגיע המערער לפתח ביתו של פדיל, כשהואנוהגבטרקטורוויחד עם אדם נוסף. המערער חבשכובעמדמימסכתסקישהסתירבאופןחלקיאתפניו. המערער והאדם הנוסף היו מצוידים באלות ובאקדחים אותם נשאו שלא כדין.

אותה עת יצאו פדיל ובנו עלי מפתח ביתם במטרה לנסוע מהמקום. המערער, שראה את פדיל, קרא אליו "אתה לא רוצה להפסיק?!", הניף לעברו את האלה שהחזיק בידו ונאבק עמו. עלי ניסה להתקרב ולסייע לאביו, והאדם הנוסף כיוון לעברו את האקדח שאחז בידו. פדיל זינק לעבר המערער והאדם הנוסף ונאבק עימם, תוך שהאדם הנוסף הכהו באמצעות האקדח בפניו.

בשלב זה יצאו מהבית אשתו של פדיל ובנו סעיד. המערער צעק לעבר האדם הנוסף "תירה בו". מיד לאחר מכן ירה האדם הנוסף או המערער לעברו של סעיד שתי יריות אשר פגעו ברגלו. לאחר מכן נמלטו השניים כשהם נוהגים בטרקטורון, שהושאר סמוך לבית הורי המערער.

כתוצאה מהירי, אחד הקליעים חדר לירכו של סעיד, ונותר שם מטעמים רפואיים. סעיד אף נפגע מרסיסים סמוך למקום כניסת הקליע. כתוצאה ממאבקו עם האדם הנוסף, נגרמו לפדיל שבר באפו וחבלה בעינו.

במשך חודש ימים לאחר האירוע הסתתר המערער, וניסיונות המשטרה לאתרו לא צלחו. כעבור חודש הסגיר עצמו למשטרה.

3. לנוכח האמור, ייחס כתב האישום למערער עבירותבנשק (נשיאה), לפיסעיפים 144(ב) ו-29 רישאלחוקהעונשין, התשל"ז-1997 (להלן: חוקהעונשין), בגין נשיאת אקדחים שלא כדין יחד עם האדם הנוסף; עבירה של

חבלהבכוונהמחמירה, לפי סעיפים 329(א)(1)(2) ו-29 לחוק העונשין, בגין ירי בצוותא יחד עם אחר ברגלו של סעיד ופציעתו; ועבירה של חבלהחמורהבנסיבותמחמירות, לפי סעיפים 335 ו-333(א)(1)(2) לחוק העונשין, בגין החבלה שחבל בצוותא עם האדם הנוסף בפדיל, לאחר שחברו יחד לביצוע המעשה, וזאת באמצעות האקדח ששימש נשק קר לצורך החבלה.

גזר דינו של בית המשפט המחוזי

4. לאחר שמיעת ראיות, הרשיע בית המשפט המחוזי את המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, והורה על הגשת תסקיר שירות המבחן בעניינו.

במסגרת התסקיר מיום 21.2.2019, התרשם שירות המבחן כי המערער התקשה לקחת אחריות על התנהגותו האלימה במהלך האירוע ושלל נזקקות טיפולית בתחום האלימות, ועל כן העריך כי קיים סיכון בינוני להישנות ביצוע עבירות אלימות בעתיד על ידו. עוד העריך שירות המבחן כי "הטלת עונש הרתעתי משמעותי עשויה לחדד עבור [המערער] את גבולות החוק והמחיר שעלול לשלם בהישנות של עבירות דומות בעתיד".

5. בגזר דינו עמד בית המשפט המחוזי על הערכים המוגנים של חיי אדם ושלמות גופו, כמו גם שלום הציבור ותחושת ביטחונו, שנפגעו במידה רבה כתוצאה ממעשי המערער. עוד עמד בית המשפט על חומרתן הרבה של עבירות הנשק ופוטנציאל הסיכון הרב הטמון בהן, ועל הצורך להיאבק בגל האלימות המתגבר בחברה הישראלית. בית המשפט הדגיש את פוטנציאל הנזק הרב שהיה טמון במעשי המערער, אשר רק בנס לא הביאו לקיפוח חיי אדם.

לאחר שבחן את מדיניות הענישה בעבירות אלימות תוך שימוש בנשק חם, קבע בית המשפט כי "ככלל המגמה היא להשית על המורשע בעבירות אלו מאסר בפועל לתקופה ממושכת". במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה נתן בית המשפט דעתו לכך שהמערער ביצע את העבירות בצוותא עם אחר; לתכנון המעשה מראש; לתעוזה הרבה בעשייתו; להצטיידות בנשק ולשימוש בו תוך סיכון חייהם של המעורבים; ולנזקי הגוף שנגרמו לפדיל ולבנו סעיד באירוע. לנוכח כל זאת, נקבע כי מתחם העונש ההולם את מעשי המערער נע בין 45 ל-50 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים.

6. במסגרת גזירת העונש בתוך המתחם, שקל בית המשפט לקולא את נסיבותיו האישיות של המערער, ובהן היעדר עבר פלילי, היותו אב לשני ילדים קטנים, ותפקודו התקין כאיש משפחה ובמקום עבודתו. מנגד, נשקל הצורך בהרתעת הרבים כמו גם הרתעת המערער עצמו, ובהקשר זה צוינה גם הערכת שירות המבחן לפיה הטלת ענישה משמעותית תרתיע את המערער מלשוב ולבצע עבירות אלימות.

לנוכח זאת, גזר בית המשפט המחוזי על המערער עונש של 50 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים כמפורט בפסקה 1 לעיל.

טענות הצדדים בערעור

7. במסגרת ערעורו על גזר הדין, טען המערער כי בית המשפט המחוזי החמיר עמו יתר על המידה, וכי לא נשקלו כראוי נסיבותיו המקלות, ובהן גילו הצעיר (כבן 35 שנים), היעדר עבר פלילי, תנאי המעצר המגבילים בהם היה נתון לאורך תקופה ממושכת במהלך ניהול משפטו, היותו אב לשני ילדים קטנים שנולדו במהלך המשפט וכן העובדה שחלפו שלוש שנים מאז ביצוע העבירות ועד לגזירת דינו.

עוד נטען כי בעת גזירת העונש לא התחשב בית המשפט בכך שהחבלות בפניו של פדיל כמו גם נזקי הירי ברגלו של סעיד נגרמו כתוצאה ממעשים שיוחסו לאדם הנוסף ולא למערער עצמו, כאשר על פי הנטען חלקו של המערער באירוע היה מצומצם באופן משמעותי מזה של אותו אדם.

8. מנגד, טענה המשיבה כי העונש שהוטל על המערער אינו חמור כלל ועיקר, והוא אף נוטה לצד המקל בנסיבות הענין ובראי מדיניות הענישה הנוהגת. בהקשר זה, הודגשו המניע למעשה – תחושת נקם מצד המערער; פוטנציאלהנזקהרב במעשהו; היעדר נטילת אחריות מצד המערער, גם לאחר הרשתו; והמלצת שירות המבחן לענישה הרתעתית.

דין והכרעה

9. אמנם, ככלל לא תתערב ערכאת הערעור בעונש שהושת על נאשם בערכאה הדיונית, ואולם בנסיבות דנן, אני סבור כי שיקולי שיקום מטרים את הכף לטובת הקלה מסוימת בעונשו של המערער.

10. המערער החל לרצות את עונש המאסר שהושת עליו לפני כשנה, לאחר שנדחתה בקשתו לעיכוב ביצוע העונש בהחלטתו של חברי השופט ד' מינץ, מיום 30.5.2019. קודם לכן, במהלך ניהול משפטו בבית המשפט המחוזי, שהה המערער במעצר בית מלא במשך כשנה וחצי, ולאחר מכן במעצר בית לילי במשך תקופה דומה.

11. מהתסקיר המשלים שהוגש לעיונו ומדבריה של קצינת המבחן למבוגרים בדיון שנערך לפנינו עולה כי חל שינוי לטובה בהתנהגותו ובאורחות חייו של המערער. במהלך מאסרו הוא השתלב בהצלחה בהליך טיפולי, כחלק מתכנית השיקום שגובשה עבורו, תוך שיתוף פעולה מלא מצידו.

כמו כן, כפי שנמסר לנו בדיון מפי בא-כוחו, שילם המערער את סכום הפיצוי שהוטל עליו לשלם לפדיל במלואו.

חזרתו של המערער מערעורו על הכרעת הדין מלמדת גם היא במידת-מה על לקיחת אחריות וחרטה על מעשיו. יש לקוות כי הליכי הטיפול והשיקום שבהם השתלב המערער בתקופת מאסרו יסייעו לו לשוב לאורח חיים נורמטיבי עם שחרורו.

12. כל אלו, בצירוף נסיבותיו האישיות של המערער, ובפרט היעדר עבר פלילי בעניינו, תומכים בהפחתה מסוימת בעונשו. לנוכח זאת, באתי לכלל מסקנה כי יש לקבל את הערעור במובן זה שעונש המאסר בפועל שהושת על המערער יעמוד על 46 חודשי מאסר בפועל, תחת העונש של 50 חודשי מאסר בפועל שהושת עליו בבית המשפט המחוזי. יתר

רכיבה הענישה יוותרו על כנם.

שופט

השופט ע' פוגלמן:

אני מסכים.

שופט

השופט נ' סולברג:

אני מסכים.

שופט

לפיכך הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' אלרון.

ניתנה היום, ט"זבסיוןהתש"פ (8.6.2020).

שופט

שופט

שופט